

OMA LEHT

TAHKURANNA VALLA AJALEHT

DETSEMBER 2010 NR. 156

Vallavanema veerg

Head talve algust!
Lõppeva aasta esimeses Oma Lehes kirjutasin, et tuleb planeerimise aasta. Peamiselt planeeringute ja euro rahade taotluste koostamise tähe all see vallavalitsusele läinud ongi. Hetkel ei ole veel küll palju lõpptulemusi, kuid siiski mõned juba on.

Veebruaris esitasime KIK-i taotluse vee- ja kanalisatsioonitrasside ehitamiseks ja rekonstrueerimiseks kahes külas, saime sealt positiivse vastuse ca 5,2 miljonile toetuslepingule. Oktoobri lõpus esitasime taotluse OÜ Vesoka kaudu ühtekuuluvusfondi reoveekogumisaladel asuvate trasside, pumplate ja biopuhastite rekonstrueerimiseks, projekti kogumaht on üle 28 miljoni krooni. Novembrikuu viimasel päeval esitasime taotluse EAS-i piirkondade konkurentsivõime meetmesse Uulu tööstusala infrastruktuuri rekonstrueerimiseks, projekti kogumaht on 19 miljonit krooni. Mõlema esitatud taotluse meetmesse laekus taotlusi palju suurema summa eest, kui sealt võimalik toetust maksta. Vastused esitatud taotlustele saame 3-4 kuu jooksul.

Planeeringutest on jätkuvalt tegeletud valla üldplaneeringuga. Paraku ei ole see ikka veel kehtestamiseni jõudnud vastulauset tõttu, mis peamiselt puudutavad teedega seotud küsimusi. Mitme tee puhul on tehtud üldplaneeringule vastulauseid, kus on inimeste allkirjadega avaldused sama tee kohta, kus üks pool nõuab teed avalikuks, teised on selle vastu. Kuna kokkuleppeid ei saavutatud ka isegi Maavalitsuses toimunud üldplaneeringu avalikul arutelul, siis hetkel otsib vallavalitsus planeeringuga edasi liikumiseks uusi lahendusi.

Pärnu linna ja lähikümbruse valdade planeering hakkab jõudma staadiumisse, kus seda saab varsti avalikult tutvustada. Via Baltica planeering on terve suve tublisti kirgi kütnud ja Tahkuranna valla piires veel kindlaid kokkuleppeid ja lahendeid leitud ei ole.

Suurematest detailplaneeringutest on tegeletud Lottemaa teemapargi ja Golfimetsa planeeringutega. Golfi alal on olemas üks kehtiv detailplaneering, kuid maaomandite ebasoodsa müügi tõttu jäi golfiväljakute rajamiseks maad puudu ja 2008. a. aprilli-

kuust on planeeritud Golfimetsa detailplaneeringut. Suurte jõupingutuste tulemusel on planeering nii kaugel, et maavanem on andnud loa planeering kehtestada, aga seda osaliselt. See tähendab seda, et vajalikust 18-st rajast saab kehtestatud 17.

Lottemaa detailplaneering (sisaldab ka Reiu ranna alade planeerimist) peaks kõikide eelduste kohaselt jõudma kehtestamiseni juba detsembrikuu volikogus. Lottemaa rajamiseks on arendajad esitanud taotluse EAS-i, kuid samuti küsiti ka sellest meetmest palju rohkem raha, kui seal olemas on. Samasse meetmesse esitati Pärnumaal veel vähemalt kaks taotlust – Audru ringrada ja Paikuse kiviaja küla rajamine. Vastuseid on oodata veel enne jõule.

Väiksematest planeeringutest on alustamisel novembri volikogus algatatud 3 planeeringut, milledest kaks puudutavad avalikke ujumiskohti ja kolmas Uulu külla külaplatsi, pargi ja lava planeerimist. Ootame jätkuvalt planeeringuprotsessides aktiivset kaasalöömist. Planeeringute koostamised on avalikud protsessid ja mida rohkem sõna sekka öeldakse, seda paremad need tulevad.

Lähiajal suurematest ehitustest on plaanis Reiu külas Karu tee ehitamine ja Võistes Sadama tn kanalisatsioonipumpla ja trasside rajamine. Lisaks toimub KIK-ist saadud toetuse raames Uulu küla veetrasside ja Reiu tee vee- ja kanalisatsioonitrasside projekteerimine. Nende ehitust plaanisime optimistlikult küll juba sel aastal, kuid halvad näited ehitushangetel sundisid teostama projekteerimise ja ehitamise eraldi hangetena.

Aasta on olnud üsna hea, kuid ei saa üle ka mustemäet toonidest aasta viimases Oma Lehes. Tahkuranna Vallavalitsuses on viimastel aastatel olnud suhteliselt suur kaadrivaheutus ja see saab järjekordse jätku. Lahkumisavalduse esitas keskkonnanõunik Janno Tomingas, põhjuseks suured muutused perekondlikus elukorralduses ja eraettevõtlusse sukeldumine. Keskkonnanõunik Janno Tomingas on teinud oma tööd suure innuga ja tema tööd ära minnek tuli halva üllatusena.

Sooovin kõigile rahulikke jõule, head vana aasta lõppu ja veel paremat uut!

Väikelapsepäev vallas

Maailmas palju Su tarvis uut on ja imelist. Maailmas väga on tarvis last sinunimelist. Vaikselts vaatad ja harjuda piüad iga maailma imega. Elu ise sind endasse hüüab uue ilusa nimega!

12 – just nii palju oli 11. novembri pärastlõunaks Uulu Kultuuri- ja Spordikeskuse kohvikusse oodatud pisikesi tüdrukuid-poisse koos vanematega, kes nägid ilmavalgust selle

aasta emadepäeva ja isadepäeva vahel, vallavolikogu esimehe Kalmer Metsaoru ja vallavanem Karel Tõlp'i pidulikule vastuvõtule.

Piduliku vastuvõtu avasid oma esinemisega Tahkuranna kooli õpilased, kes esitasid laulud Maike Lääne juhendamisel.

Seejärel said sõna kutsujad, kes rääkisid vallas toimuvast ja edaspidistest tegevusest ja muidugi andsid edasi head soovid ja õnnitlused.

Aeg oli välja kutsuda päevakangelased koos va-

nematega, et üle anda suur pehme mänguasi, emmele roosiõis ja issi kätte anti kohaliku sepa poolt sepi-
setud valla vapimärgiga "höbelusikas", mille alusele paigaldatud plaadile oli graveeritud lapse nimi ja tema sünniaeg.

Pärast arutati ühiselt kõige üle, mis puudutab lapsi, peresid, toimetulekut ja kutsuti üles noori peresid ka ise aktiivsemalt kaasa lööma vallas toimuva kujundamisel.

Turvalist ja õnnelikku lapsepõlve, teile väikesed

vallakodanikud – **Meelike Udu, Ketlin Klaas, Karoline Rochell Karula, Ketu-Ketri Rütli, Grete Pärnpuu, Eleanora Krüger, Katry-Mary Burk, Susanna-Lota Susi, Silver Semjonov, Armin Pendin, Rasmus Aedma, Remo Alasoo.**

Lapsevanemad, Teile rõõmu, armastust ja kannatlikkust.

Klaudi Tints
sotsiaalnõunik

Sügisturniiridelt medalitega

Tahkuranna valla vahvad tantsulapsed Anneli Sommer, Raili Piktman, Janeli Paiba, Angela Absalon, Martina ja Deborah Puusepp osalesid IDO Estonia oktoobri- ja novembrikuu reitinguturniiridel edukalt.

Oktoobrikuu reitinguturniir toimus seekord Pärnus, tantsusportlasi kokku 200, nii Eestist kui Lätist. Disco Dance laste kategoorias osalenud Angela Absalon saavutuseks jäi 1. koht kuld medal ning Martina Puusepp lõpptulemuseks 3. koht pronks medal. Deborah Puusepp pidi leppima seekord 4. kohaga. Hip Hop juuniorite kategoorias oli võistlejaid kokku 37, meie tüdrukud Anneli Sommer ja Janeli Paiba esinesid hästi ning

tantsisid end finaali, 6 parema hulka. Lõpptulemuseks Anneli Sommer 2. koht hõbe medal ja Janeli Paiba 3. koht pronks medal. Anneli ja Janeli hiphop duo kava jõudis finaali, kuid lõpptulemuseks jäi 4. koht.

13. novembril sõitsime Angela, Martina ja Deborahaga pealinna poole, et võistelda Salme Kultuuri-keskuses IDO Estonia reitinguturniiril Disco Dance laste kategoorias. Disco Dance võistlusprotokoll näitas, et seekord on võistlejaid kohal ka Soomest Lahtist. Põnevusega ootasime starti, sest konkurents oli tugev.

Selgituseks lugejale, Disco Dance tantsukategooria on sportlik tants, kus spagaat vaheldub käte ja

(Järg 2. lk.)

Vallavalitsuses otsustati:

02.novembril

- Kinnitada sotsiaalhoolekande ettepanekud (toetuste maksmine).
- Nõustuda Tahkuranna vallas Laadi külas Liiva maaüksuse, katastriüksuse tunnusega 84801:001:1491 jagamisega eraldi katastriüksusteks ja määrata katastriüksuste nimed, aadressid ning maa sihtotstarve alljärgnevalt:
Liiva sihtotstarve maatulundusmaa (011; M) 100%
Sossi sihtotstarve maatulundusmaa (011; M) 100%
- Kinnitada Tahkuranna vallas 2010-2011. aasta talveks lumetõrje piirkonnad alljärgnevalt:
- **Surju PM OÜ** lumetõrje piirkonnaks Reiu küla, Laadi külas Männiku tee, Männituka tee ja Pihla elamurajoon hinnaga 400 EEK/h + km.
- **OÜ Lentsius** lumetõrje piirkonnaks Tanevi tee, Linnu tee, Metsaküla, Leina küla ja Tahkuranna küla hinnaga 460 EEK/h + km.
- **OÜ Pritetsons** lumetõrje piirkonnaks on Võiste alevikus Mäe tänav ja koolimaja ümbrus, Võiste alevik Sadama tänavast lõuna poole ja Piirumi küla hinnaga 425 EEK/h + km.
- **Sven Kurm** i lumetõrje piirkonnaks on Uulu küla, Laadi külas Minnulaane tee, Karjamõisa tee ja Jaagu tee, Siimu tee piirkond ja Lepaküla küla hinnaga 400 EEK/h.

09.novembril

- Kinnitada sotsiaalhoolekande ettepanekud (toetuste maksmine).
- Mitte rahuldada Pärnumaa Sangpommiklubi SAPO taotlust rahalise toetuse saamiseks eelarvevahendite puudumise tõttu.
- Nõustuda Tahkuranna vallas Lepaküla külas Karjamõisa Farmi maaüksuse, katastriüksuse tunnusega 84801:001:0709 jagamisega eraldi katastriüksusteks ja määrata katastriüksuste nimed, aadressid ning maa sihtotstarve alljärgnevalt:
Karjamõisa farmi sihtotstarve tootmismaa (003; T) 100%
Karjamõisa sihtotstarve tootmismaa (003; T) 100%
- Tunnistada kehtetuks Tahkuranna Vallavalitsuse 14. märtsi 2006 korraldus nr 85 "Maa riigi omandisse jätmise".
Nõustuda maa riigi omandisse jätmisega riigi maareservina Pärnu maakonnas, Tahkuranna vallas, Reiu külas asuv maaüksus (AT0609140003) ja määrata riigi omandisse taotletava maaüksuse nimeks **Surju metskond 59**, pindalaga 26,93 ha.
Määrata Surju metskond 59 maaüksuse sihtotstarbeks maatulundusmaa (011;M) 100%.
- Väljastada ehitusluba **Jane Vollile** Reiu külas Reiu tee 7 kinnistule üksikelamu püstitamiseks.
- Väljastada **kasutusluba** Eesti Energia Jaotusvõrk OÜ-le Reiu külas Silla tee kinnistu elamute elektrivõrguühenduse püstitamisel.
- Mitte algatada projektile "Tahkuranna valla Uulu, Võiste, Reiu, Tahkuranna reoveekogumisalade ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemi rekonstrueerimine" keskkonnamõjude hindamist, kuna projektile koostatud keskkonnamõju eelhindangu kohaselt on võimalik ehitusaegseid negatiivseid mõjusid vältida kvaliteetse eeltöö, ehitushankel töövõtjale esitatavate kvalifitseerimistingimuste ning ehitustööde järelevalve abil.

Projekti eesmärgiks on Tahkuranna valla Uulu, Reiu ja Tahkuranna küla ning Võiste aleviku ühisveevärgi- ja kanalisatsioonitrasside rekonstrueerimine. Ehitusloa väljaandmise otsustaja on Tahkuranna Vallavalitsus, Uulu küla 86502.

Lugeda ERKAS Valduse OÜ töö "Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajatiste rekonstrueerimine Tahkuranna vallas. Keskkonnamõju eelhindang", koostatud 2010.a. korralduse lahutamatuks osaks.

- Müüa otsustuskorras vallale kuuluvat saematerjali alljärgnevalt:
- Maire Tammeleht'ile **0,1 m³** (50x100x3000mm) kokkuleppehinnaga 1900 krooni m³.

16.novembril

- Kinnitada sotsiaalhoolekande ettepanekud (toetuste maksmine, hooldaja määramise tühistamine).
- Väljastada kirjalik nõusolek **Oleg Nergile** Reiu külas Reiu tee 13 kinnistule kuuri püstitamiseks.
- Väljastada kirjalik nõusolek **Aare Jõumehele** Uulu külas Jõumehe kinnistule abihooone püstitamiseks.
- Kinnitada **Võiste aleviku Sadama tn kanalisatsioonitorustike ja reoveepumpla rajamine koos Võiste Sotsiaalimaja isevoole kanalisatsioonitrassi rajamise ja ühendamise reoveepumplaga** teostamiseks OÜ Hüdromel poolt esitatud hinnapakkumine summas 514 320.- krooni. Hind sisaldab käibemaksu 20%.

22.novembril

- Kinnitada sotsiaalhoolekande ettepanekud (toetuste maksmine, üürilepingute pikendamine Võiste Sotsiaalimajas).
- Kinnitada Tahkuranna valla Uulu tööstusala infrastruktuuri rekonstrueerimise ja arendamise projekti ehitustööde omanikujärelevalve teenuse teostamiseks Ösel Consulting OÜ poolt esitatud hinnapakkumine (1203/7-8) summas 135 187.- krooni. Hind sisaldab käibemaksu 20%.
- Kinnitada projekti Tahkuranna valla Uulu tööstusala infrastruktuuri rekonstrueerimise ja arendamise projekti juhtimise teostamiseks OÜ Cumulus Consulting poolt esitatud hinnapakkumine (1186/7-8) summas 79 200.- krooni. Hind sisaldab käibemaksu 20%.
- Eraldada tegevustoetust MTÜ-le Tahkuranna Naisselts 47 596,80 (nelikümmend seitse tuhat viissada üheksakümmend kuus) krooni ja 80 senti.
Raha on ette nähtud Tahku Tare merepoolse II korruse fassaadi soojustamiseks ja välisseina laudise paigaldamiseks ning sellest summast 50% kantakse MTÜ Tahkuranna Naisselts arvelduskontole 2011.aasta jaanuarikuu I poolel.
- Väljastada projekteerimistingimused Kaido Kuusele Lepaküla külas Kuuse kinnistule kartuli- ja köögiviljahoidla projekti koostamiseks.
- Väljastada projekteerimistingimused Korterühistule U Seitse Uulu külas Möisa väikekoht 7 asuva kortermaja rekonstrueerimisprojekti koostamiseks.
- Väljastada ehitusluba **Tahkuranna Vallavalitsusele** Võiste alevikus Sadama tänava kanalisatsioonitorustiku koos pumplaga rajamiseks.
- Väljastada ehitusluba **Papli Invest OÜ-le** Reiu külas Kulla tee 7 kinnistule üksikelamu püstitamiseks.

Vallavolikogus otsustati:

25.novembril

- Kehtestada Reiu külas läbiviidud Golfimetsa detailplaneering osaliselt, jättes kehtestatavast detailplaneeringualast välja 18-nda golfiraja maa-ala.
- Muuta Tahkuranna Vallavolikogu 28.juuni 2006 otsuse nr 60 "Tahkuranna Vallavolikogu 31.05.2004 otsuse nr 43 "Reiu küla Golfiala kinnistute hoonestusõiguse seadmine" muutmise" punkti 6 ja kehtestada see alljärgnevas redaktsioonis:
"6. Hoonestaja projekteerib, ehitab ja rajab ehitised ja rajatised tähtajaga: I etapp, 18 väljakut ja neid teenindavad ehitised ja rajatised hiljemalt 31.12.2013.a.; II etapp, klubihoone ja hotell hiljemalt 31.12.2018. Hoonestaja võib ehitada detailplaneeringus ette nähtud majutushooneid detailplaneeringus määratud maksimumarvust vähem."
- Algatada Kihnulaiu detailplaneering ja kinnitada selle lähteseisukohad.
- Algatada Leina Ujumiskoha detailplaneering ja kinnitada selle lähteseisukohad.
- Algatada Uulu küla Spordihooone kinnistut hõlmav Uulu külaplatsi detailplaneering ja kinnitada selle lähteseisukohad.
- Vastu võtta Tahkuranna valla arengukava aastateks 2010-2015.
- Lõpetada ja kustutada kinnistusraamatust AS-i Matek ja Tahkuranna Vallavalitsuse vahel sõlmitud hoonestusõiguse leping kinnistule Tõllapulga tee 1 (katastriüksuse nr 84801:001:1248, sihtotstarve 100% tootmishoonete maa, pindala 46 037m²).
Kohustada enne lepingu lõpetamist AS-i Matek Tahkuranna Vallavalitsusele üle andma elektri liitumise leping aadressil Tõllapulga tee 1.
Lugeda AS-i Matek hoonestusõigusest 23.11.2010. a. tekkinud maksekohustus täitmisele mittekuluvaks seoses lepingu lõpetamisega.
Lugeda Tahkuranna Vallavalitsuse ja AS Matek vaheline hoonestusõiguse leping peale käesoleva määruse p 1-3 täitmist lõppenuks vastaspoole suhtes pretensioone omamata.
Volitada vallavanem Karel Tõlp'i allkirjastama Tahkuranna valla nimel notariaalselt kinnitatud avaldus p 1 nimetatud kinnisasja hoonestusõiguse lõpetamise ning kinnistusraamatust kustutamise kohta.
- Kinnitada Hoolduse seadmise, hooldaja määramise ja hooldajatoetuse maksmise kord.
- Kinnitada Tahkuranna valla vapimärgi statuut.
- Võtta vastu Tahkuranna valla 2010.aasta II lisaeelarve summas pluss 221 011.- krooni, kogueelarve maht 29 288 219.- krooni, millest omakorda investeeringute maht 2 957 265.- krooni.
- Koormata tähtajatult isikliku kasutusõigusega Jaotusvõrk OÜ (registrikood 11050857, asukoht Kadaka tee 63, Tallinn) kasuks Tahkuranna vallale kuuluv **Rae** katastriüksus katastritunnusega 84801:001:1613, registriosa nr 3832706. Katastriüksuse asukoht Tahkuranna vald, Reiu küla, pindala 176,57 ha, sihtotstarve maatulundusmaa 100%, koormatava ala pindala 330m².
Jaotusvõrk OÜ kasuks seatava isikliku kasutusõiguse sisuks on õigus rajada elektermaakaabelliin, mille kaitsevöönd on piki kaabelliini kulgev ala, mida mõlemalt poolt piiravad liini äärmistest kaablitest 1 m kaugusel paiknevad mõttelised vertikaaltasandid ja kaablikapp, mille kaitsevöönd 2m ümber kapi.
Elektermaakaabelliini paigaldamine on vajalik kiiruskaamera paigaldamiseks Tallinn-Pärnu-Ikla maanteele.

Kandidaatide esitamisest Tahkuranna valla vapimärgi saamiseks

Tahkuranna Vallavolikogu kehtestas oma 25.novembri määrusega nr 17 uue Tahkuranna valla vapimärgi statuudi. Selle kohaselt antakse valla vapimärk kandidaadile üle valla aastapäeva tähistamisel, mis tänavu toimub **17.ndal detsembril** koos aastalõpupeoga.

Kirjalikke ettepanekuid vapimärgi kandidaatide ülesseadmiseks ootab vallavanem kuni **7.nda detsembrini**, misjärel ta esitab kandidaadid vapimärgi omistamise otsustamiseks Vapimärgi Nõukogule.

Vapimärgi andmise ettepaneku esitamise õigus on igaühel.

Ulvi Poopuu
Vapimärgi Nõukogu esimees

Sügisturniiridelt medalitega (Algus 1. lk.)

jalgade tantsuliste kombinatsioonidega ning jalahood kõrgete hüpete ja pööretega. Tantsijal on aega 1 minut, et jääda silma kohtunikele. Kui see õnnestub, siis on tantsija järgmises voorus ja saab taas näidata oma tantsukava.

Kohtunikekogu tegi otsuse, 22 tantsija hulgast sai poolfinaali Angela Absalon ja Martina Puusepp. Koos poolfinaalis olla oli juba suur võit. Aga võistlus läks edasi, nüüd tuli end finaali tantsida. Viimased näpunäited tüdrukutele ja uuesti

starti, hoidsin põidlaid, et tüdrukud saaksid finaali. Taas ootasime kohtunikekogu otsust, finaali pääses Angela Absalon 7 finalisti hulgas. Finaalis sai Angela särada, tema päralt oli suur lava, 1-minutilises tantsukavas tuli mängu panna kõik oma oskused. Lastekategoorias avatud hindamist ei toimu, nii jäime ootama autasustamist. Põnevad hetked olid peagi käes, kuulutati välja finalistide kohad, diplomeid jagati tagant poolt ette. Disco Dance laste kategooria 2.

koht hõbe medal Angela Absalon. Hurraa, palju õnne Angela!

Disco Dance 1. koht läks seekord Soome.

Tahkuranna tüdrukute võistlused ei ole veel selleks aastaks läbi, 28. novembril sõidame New Dance Baldone 2010 festivalile Lätti. See on tantsufestival kus võistlusplatsil saavad kokku hip-hop, tänavatantsu show ja hiphop battle tantsijad. Esimest korda osalevad hiphop battles meie tüdrukud Anneli Sommer ja Janeli Paiba. Kuidas neil

läheb? Hoiame põidlaid?

Detsembrikuu viimastel päevadel ootab ees IDO Estonia jõuluturniir ja sinna sõidame taas, et lõpetada oma edukas tantsuaasta.

Meie vahivad tantsulapsi näeb ka oma valla üritustel – 12. detsembril Eakate Jõulupeol, 18. detsembril Koduste Laste jõulupeol Uulu Kultuuri- ja Spordikeskuses.

Anu Nõmm
Uulu KSK juhataja

Ilusad advendiaega ja jõuluootust!

Tahkuranna Vallavolikogu ja Vallavalitsus

Kas võtame terviseks?

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Eestlaste alkoholi tarbimine on viimase aastaga küll vähenenud, ent enesega rahuloluks ei tohiks see veel põhjust anda.

Eesti kuulub maade hulka, kus tarbitakse palju alkoholi. 2009. aastal jõid eestlased 10,2 liitrit absoluutalkoholi elaniku kohta. 10,2 liitrit käib ka laste ja vanurite kohta, mis tähendab, et keskmine joodud liitrite arv alkoholi tarvitavate täiskasvanute kohta on veelgi kõrgem. Vastupidi laialt levinud müüdile on turistide kaasa ostetud ja Eestis tarvitatud alkoholikogused statistikast juba maha arvestatud ning Eesti elanike joodud salaviina kogused juurde lisatud.

Põhiliselt juuakse Eestis õlut ja kanget alkoholi – mõlema alkoholise joogi arvelt tuleb neli liitrit absoluutset alkoholi. 10,2 liitrit on küll kahe liitri võrra vähem kui eelneval aastal, ent rõõmustada on siiski vara, sest Maailma Terviseorganisatsiooni hinnangul toob juba üle kuue liitri puhta alkoholi tarvitamine elaniku kohta aastas kaasa tõsise kahju rahva tervisele.

Miks me joome?
74% meie elanikest arvab, et eestlased on üldiselt suured napsutajad. Imestust tekitab siinkohal hoopiski see, et vaid 2% inimestest arvab, et just nemad joovad palju. Seega arvatakse, et ise tarvitatakse alkoholi pigem vähe ja teised joovad palju.

Miks Eesti inimene alkoholi tarvitab? Eesti Konjunkturiinstituudi küsitluste põhjal joovad täiskasvanud peamiselt seetõttu, et nii on tähtpäevade puhul kombeks, juuakse seltskonna mõttes või seetõttu, et alko-

hoolsed joogid on maitsvad. Põhjustena järgnevad neile veel stressi maandamine ja tervise turgutamine. Alkoholi joomine on üldjuhul sotsiaalne tegevus, seetõttu peetakse seltskonnas joomist kahjutuks ajaviiteks. Alkoholi pakkumine püüdel on tava ja selle puudumist peetakse isegi ebaviisakaks.

Inimeste endi arvates soodustab liigset alkoholi tarvitamist ka alkoholi liiga lihtne kättesaadavus kauplustest. Nii see tõesti on, näiteks võrreldes Rootsiga on meil 100 000 elaniku kohta 43 korda rohkem alkoholi poode ning 68%-l inimestest kuulub elukohast lähima alkoholimüügikohani jõudmiseks kõigest 10 minutit.

Kui palju on palju?
Tervist kahjustav alkoholi tarvitamine algab sageli arvatust palju väiksematest alkoholikogustest. Tervise seisukohast pole vahet, milliseid või kui kangeid jooke pruukida – nii õlles, veinis kui ka viinas leiduv alkohol mõjutab inimest ühtmoodi. Mõju sõltub joodud absoluutse alkoholi kogusest. Kui nautida enamikul õhtutest kaasasaga pudel veini või rüübata igal õhtul mõned õlled, on seda kokkuvõttes liiga palju ja pikemas perspektiivis võivad inimest tabada pöördumatud tervisekahjustused. Tervise mõju seisukohast ei ole ka tähtsust joomise viisil – kas juuakse palju korruga või vähem, aga sageli. Erinevad on lihtsalt riskid, mis joomisega kaasnevad. Kõik inimesed on erinevad ja nii ei ole võimalik ette ennustada, kellel tekib sõltuvus või kes millisest haigusest

ohustatud on – parem on, kui igaüks jälgiks ja mõtleks sellele, kui palju ta tegelikult joob. Näiteks mees, kes joob igal õhtul pudeli õlut, on aastaga kokku tarvitanud 10,4 liitrit absoluutset alkoholi.

Joodud alkoholi hulka saab mõõta alkoholiühikutes (üks alkoholiühik on 10g puhast ehk absoluutset alkoholi). Kuigi alkoholi joomist ei saa kunagi täielikult riskivabaks lugeda, hakkavad riskid märgatavalt suurenema teatud alkoholikogustest alates. Seetõttu soovib Tervise Arengu Instituut alkoholi tarvitavatele täiskasvanutele, et igasse nädalasse võiks jääda vähemalt kolm täielikult alkoholivaba päeva. Selleks, et alkoholist põhjustatud haiguste ja vigastuste teke oleks elu jooksul võimalikult väike, ei tohiks mehed juua üle nelja ning naised üle kahe alkoholiühiku päevas. Päevaseid koguseid ei tohiks pikema aja vältel nii-öelda tallele panna, et need siis suurema peo käigus korruga ära juua. Eeltoodud riskipiirid on mõeldud alkoholi tarvitavatele tervetele täiskasvanutele. Alaealistel ja rasedatel on ohutuim valik alkoholi üldse mitte tarvitada.

Maksa- ja südamekahjustustest vaimsete häirete ja vähini

Kui inimene joob, imendub alkohol seдекulglast, kõige suuremal määral peensoolest, kiiresti verre ning jõuab kõikidesse organitesse. Seetõttu mõjutab alkohol kogu organismi ja suurendab paljude haiguste tekkeriski.

Esimene siseorgan, mis alkoholi mõju tunda saab,

on maks. Maksa läbib veri on kõige suurema alkoholisisaldusega, sest joodud alkohol imendub seдекulglu kaudu vereringesse, kogu seдекulglast pärit veri aga läbib enne teiste organite juurde jõudmist kõigepealt maksa. Suurtes kogustes või pidevalt alkoholi tarvitavatel inimestel hakkab maksarakkudes kogunema rasva. Rasva kogunemisel maksa ei ole tuntavaid sümptomeid, mistõttu tavaliselt inimene seda ise ei märka. Rasvmaks esineb 90%-l korruga suuri alkoholikoguseid või pidevalt alkoholi tarvitavatest inimestest. 2–4 nädala möödudes pärast alkoholi tarvitamise lõpetamist kaob rasv maksarakkudest ning taastub normaalne maksakude. Maksarakkude põletik ehk alkoholhepatiit on juba tõsisem alkoholist tingitud maksakahjustus, mis on vaid osaliselt taandarenev. Haigus võib kulgeda märkamatu, kuid võib viia ka raske seisundini, mis võib lõppeda surmaga. Kui maksapõletiku puhul jätkatakse alkoholi tarvitamist, võib see muutuda krooniliseks ning 40%-l juhtudest areneb maksatsirroosiks. Alkoholtsirroosi iseloomustavad juba püsivad ja pöördumatud muutused maksakoes – maksarakkude hävimine ja maksa sidekoostumine. Alkoholist loobumine kergendab tunduvalt eelpool nimetatud maksahaiguste kulgu ja vähendab suremust.

Teine organ, mis alkoholiga liialdamisel oluliselt kannatada saab, on süda. Pidev alkoholi tarvitamine on kahjulik nii südamele kui ka vereringele, põhjus-

tades südame rütmihäireid, kõrgvererõhktope ja südame lihase kahjustust. Suureneb südame äkksurma ja ajurabanduse oht. Ühekordne suurtes kogustes või pidev suurtes kogustes alkoholi tarvitamine võib põhjustada südame rütmihäireid ka tervetel inimestel, kellel eelnevalt puudub südamehaigus. Kui alkoholi lühiajaline tarvitamine põhjustab vererõhu langust, siis alkoholi pidev ja pikaajaline tarvitamine tõstab vererõhku. Meeste ja üle 55-aastaste inimeste vererõhule mõjub alkohol rohkem. Üksnes alkohol võib olla arteriaalse vererõhu kõrgenemise põhjuseks kuni 11%-l meestest. Regulaarne alkoholi tarvitamine nõrgendab vererõhuravimite toimet. Kaasaegsed seisukohad ei toeta ka väikeste alkoholikoguste tarvitamist südame- või teiste haiguste ennetamiseks.

On väidetud, et vähene ja mõõdukas alkoholi tarvitamine on vaimsele tervisele kasulik. Paraku pole need väited teaduspõhised. Teaduslikud uuringud pole alkoholi kasulikkust vaimsele tervisele tõestada suutnud ning tegelikult on alkoholi tarvitamine üks riskitegur vaimse tervise probleemide tekkel. Uuringute andmetel võib kuni 70%-l alkoholi probleemidega inimestest esineda elu jooksul ka mõni teine vaimse tervise probleem. Alkoholisõltuvus suurendab kümme korda mõne teise uimasti kuritarvitamise riski, neli korda käitumishäirete riski ning kolm korda ärevushäirete riski. Alkoholi tarvitamine aeglustab ka teistest vaimse tervise probleemidest para-

nemist. Depressiooniga inimesed, kes aeg-ajalt tarvitavad liiga palju alkoholi, teevad suurema tõenäosusega endale viga või sooritavad enesetapu. Kui alkoholi tarvitatakse meeleolulanguse või ärevuse leevendamise tõttu, siis tegelikult pärast rohket alkoholitarvitamist depressioon ja ärevus hoopis süvenevad.

Inimesed on üsna teadlikud sellest, et suitsetamine on seotud pahaloomuliste kasvatajate, eeskätt kopsuvähi tekkega. Ilmselt on aga vähesed märganud, et pahaloomuliste kasvatajate puhul tuuakse teiste riskitegurite hulgas välja ka alkohol. Uuringud kinnitavad alkoholi põhjuslikku seost suuõõne, neelu, kõri, söögitoru, maksa ja soolevähi tekkes. Alkohol mängib rolli ka rinnavähi tekkes.

Seega, mida rohkem juua, seda suurem on võimalus mõne tõsise tervisehäirega silmitsi seista. Kas teadsite, et alkohol on otseselt või kaudselt seotud ligi 60 erineva haigusseisundi või häirega? Ja seda, et enamik inimesi, kellel on alkoholi tarvitamise tõttu tervisega probleeme, ei ole alkoholilõtvusega inimesed, vaid pigem need, kes regulaarselt aastate vältel liiga palju alkoholi tarvitavad? Vaata järele, palju jood Sina – alkoinfo.ee/kalkulaator.

Iisi Saame
Tervise Arengu Instituudi
ekspert

Hapukurgifestivali järelkaja

Kollased mu õiesilmad rohelised nahksed viljad, salatiks ma pakun end.

Tahkuranna vallas – metsa, soo ja mere vahel – on soodus maapiind aiasaaduste kasvatamiseks, eriti kurgi kasvatamiseks.

Viimastel aastatel on hoogu saanud Võiste, Tahkuranna ja Uulu ajalugude üleskirjutamine, nende tutvustamine lugejatele. Ühel sellise Tahkuranna ajaloomaterjali tutvustamisel Takedorfis tõstati Hääde-meeste mehe Sulev Kasvandi poolt ettepanek kirjutada ka Tahkuranna kurgist raamat. Oli neid, kes haarasid sellest mõttest kinni – hakati meenutama mälestusi, võeti kasutada ka varem meedia avaldatud materjali. Uulu koolis soovitati jonnistada pilte kurgi kohta, koguti mõistatusi, luuletusi ikka kurgi kohta. 20. augustil 2010. aastal toimus Tahku Tares „Hapukurgi festival“,

seal olid väljas ka kogutud materjalid. Sellest raamatu jaoks jääb väheks, piisab aga avaldamiseks joonealusena valla Oma Lehes. Ehk on veel häid mälestusi säilinud, mis annaks lisa raamatu kirjutamiseks.

Järjejutuna hakkame valla lehes avaldama lugusid kurgist andmaks edasi ülevaate:

* Kurgi ajalooost – koostanud aiandusteadlane Leopold Meensalu

* Kurgi kasvatamine 30-ndail aastail ehk I Eesti Vabariigis

* Kurgi kasvatamine kolhooside ajal

* Kurgi kasvatamine taasiseseisvunud Eestis

* Kurgi kasvatamine Võiste aiandis.

Kurk
ladina keeles:
Cucumis sativus
inglise keeles: Cucumber
Kurk on pärit Põhja-Indiast Himaalaja jalamilt,

nimelt on kurk aretatud seal kasvavast kibedavõitu metskurgist. Kurk on Meloni ja Kõrvitsa sugulane. Kurk on üks populaarsemaid aedvilju Eestis. Eristatakse avamaakurki ja kasvuhoo- nekurki – esimene on teisest enamasti lühem. Kurk sisaldab 97% vett ja väga vähe energiat. Rohke veesisalduse tõttu on kurk tundlik temperatuurimuutustele. Parim säilitustemperatuur on 10–14°C. Toidukilesse keeratult säilib kurk ka toatemperatuuril.

Kurk on tundlik etüleeni suhtes, seega tuleks seda hoida etüleeni eraldavatest aed- ja puuviljadest eraldi.

Ajalugu
Kurk on üks vanemaid köögiviljakultuure. Tõenäoliselt pärineb tänapäeval viljeletav (harilik) kurk troopilisest Ida-Indiast, kus teda kasvatati juba rohkem kui 5000 aastat tagasi. Ka Egiptuses kasvatati kurki juba vähemalt 4000 aasta

eest. Siit levis kurk Vahe-meremaadesse, kus teda juba antiikajal kreeklased ja roomlased usinasti viljelesid ja kust ta keskajal slaavlastega asustatud aladele levis. Kesk- ja Põhja-Euroopasse jõudis kurgi kasvatamine slaavlaste kaudu alles 17. saj lõpul. Sellest ajast pärinevad ka esimesed kirjalikud viited kurgi kasvatamise kohta Eesti aladel. Kasvuhoo- nekurgi viljelemine sai alguse alles 19. sajandil Inglismaalt.

Toiteväärtus
Toite- ja energeetilise väärtuse poolest jääb kurk maha enamikust teistest köögiviljadest, kuid on väga kõrge dieetilise väärtusega ja hästi maitsev. Tehnilise küpsuse järgus on kurgi vili väga veerikas ja sisaldab vaid 4–5% kuivainet. Ka vitamiine sisaldab kurk vähe. C-vitamiini, samuti karotiini leidub

peamiselt kooses. Vähesel määral sisaldab kurk ka B-grupi ja PP-vitamiini. Meeldiva värskendava maitse annavad kurgile vabad orgaanilised happed (olulisim Sidrunhape). Iseloomulik lõhn on tingitud eeterlikest õlidest. Mõnikord esinev mõru maitse on tingitud glükosiidid kukurbitasiini sisaldusest ja võib olla pärilik (sordile omane) või esile kutsutud ebasoodsatest kasvutingimustest (temperatuuri kõikumised, niiskuse puudus jm). Uuematel sortidel esineb mõrudust harva.

Tarvitamine
Toiduks tarvitatakse noori valmimata vilju nn tehnilise küpsuse järgus värskest, samuti hapendatult, soolatult, marineeritult või muul viisil töödeldult. Marineeritult on kõrgelt hinnatud mõne sentimeetri pikkused viljahakatised (piklid ja korniõnid). Toi-

duna tõstab kurk söögiisu ja parandab toitainete (eeskätt valkude ja rasvade) omastamist. Kurgis leiduvad mineraalained mõjuvad soodsalt neerude talitlusele, aitavad vältida ateroskleroosi. Värsket kurgimahla soovistatakse tarvitada reuma- ja podagrahaigetel. Sellele omistatakse ka teatud rahustavat ja valuvaigistavat toimet. Mõjub hästi soolespasmide korral ning evib nõrka lahtistavat toimet. Kurk on heaks dieet- toiduks rasvumise ravimisel ja väga sobiv saleduskuurideks. Juba kreeka armastus- ja ilujumalanna Aphrodite oskas hinnata kurgi väärtust kosmeetikas. Iidsetest aegadest on kurgimahla tuntud kui näonaha toniseeriv, puhastav ja noorendav vahend, mis pleegitab ka näol paiknevaid pigmendilake.

Elvi Kreegi

• KOOLIUDISEID • KOOLIUDISEID • KOOLIUDISEID •

Novembrikuu uudised Tahkuranna koolist

• Vanal ajal tähistati **maidipäevaga** talve algust ja sügistööde lõppu. Selleks ajaks pidi naistel valmis olema esimene viht linast või takust lõnga, et saada mardile mauk kaela visata. Maidipäeval kedrata ei tohtinud, et lambaõnn ei kaoks. Mardiõhtut oodati põnevusega siis ja seda tehakse praegugi. Millal siis veel saab ennast nii toredaks maskeerida, autoga või jalgsi mööda vihmast ja porist küladeed ringi rännata ning inimeste südamesse rõõmu ja heameelt külvata. Vaatamata ilmale, on mardisants õnnelik inimene, sest rikkalik kommissaak laseb unustada külmetavad varbad ja sõrmed. Küll ei unune vanad rahvakombed.

• 19. novembril käisid õpilased ja õpetajad Pärnu teatris vaatamas etendust „Röövlitütar Ronja”. Nähtut meenutavad kuuenda klassi õpilased.

* Neljapäeval, 18. novembril käisime kooliga Endla teatris vaatamas näidendit “Röövlitütar Ronja.”

Päev algas nagu iga teinigi koolipäev, õppimisega. Sellel päeval oli meil ainult kolm tundi ja söögivahetund. Kõhud täis, läksime koolitrepile bussi ootama. Igauks tegeles oma asjadega, rääkis sõbraga juttu või vahtis pikisilmi maanteed.

Tumepunane buss sõitis äkitselt kooli ette, bussi ukсед avanesid ja kõik tormasid bussi peale, et paremaid kohti saada. Mõned kohavahetused veel pärast bussi tormamist, õpetajad peale ja Pärnu poole minek. Sõit kestis natukene alla poole tunni ja juba olimegi teatri ees. Tulime bussist välja ja järgnesime õpetajatele, kes juhatasid meid teatri garderoobi. Võtsime oma riided seljast ning riputasime varna.

Mõni minut enne teatri algust võtsime oma kohad saalis sisse ja jäime põnevusega ootama, mis meid ootab. Tuled läksid kustu ja näitlejad ilmusid pimedast aegamisi lavale. Kõik vaatavad põnevil teatrit, kuni see otsa sai. Lugu rääkis ühest röövlitütrest nimega

Ronja, kes oli röövli Mattise tütar. Segaduste käigus kohtub Ronja Birkiga ja nad põgenevad Mattise kantsist.

Lugu on väga tore ja huvitav ning ma vaataks seda näidendid uuesti.

* 18. novembril läksime bussiga Endla teatrisse. Buss jõudis koolimaja ette õigeaegselt. Läksime bussi, kus õp. Terje Eesnurm ja õp. Anu Alloja loendasid õpilased üle ja sõit võis alata. Teatri ette jõudsimme umbes 11.30. Buss pargiti teatri parklasse. Kui bussist välja astusime, suunasime oma sammud teatri poole. Teatrisse sisse jõudes võtsime oma üleriided seljast ja õpetajad jagasid õpilastele pileteid kätte.

kelder. Metsa austati ning osati märgata ja näha metsas olevaid märke. Praegu heal juhul astume metsa sisse suvel ja sügisel, et tuua sealt marju ja seeni. Kas aga märkame, et metsas puud toetavad üksteist, annavad teed tugevamale ega varja ka ära päris väetit. Lahtiste silmadega oskavad ringi käia meie kooli poisid õpetaja Kalev Kuusiku juhendamisel. Muidu elutud ja kasutatud oksad said endale hinge ja muutusid lindudeks, madudeks, päkapikudeks, lohedeks ja muudeks huvitavateks asjadeks. Puutööringis valmistatud kujud olid väljas koolis toimunud näitusel. Loodusest võib seega leida ka enam kui seemi ja marju.

• Kadrid ja kadripäev on ka lastele teada ja tuntud tähtpäev. Kui maidipäeval käivad nooremad lasteaias marti jooksmas, siis kadripäeval oleme ise lahkend ukse avajad ja külaliste vastuvõtjad. Päris tore on ka vanematel õpilastel vaadata, kuidas kadrid vapralt viisi veeretavad ja tantsu keerutavad. Koolilapsed on terased ja oskavad kohe vastata esitatud mõistatus-tele. Kadride head soovid saavad ära tänutud kommide ja küpsistega, mida lapsed on kaasa toonud. Õhtul on aga jälle külas koortel rohkem klähvimist, sest vaja ju edastada teise küla otsa tähtis sõnum: kadrid juba liiguvad!

• Aastatepikkune traditsioon on meil esimese adventi tähistamine. Nii ka sel aastal. Tore on süüdata oma väike küünal, mõelda täie õigusega päkapikule, kes su sussi palehigis nodi tassib ja mõista, et muinasjutt võib olla ka päris. Olgu see ootamine vaikne ja rahulik, natuke põnev ja ettearvatu. Sel ootamise ajal oleme kõik natuke paremad kui tavaliselt, sest päriselt ongi ju muinasjutt.

Ei taha karda ja kingisadu, vaid väikseid lumiseid metsaradu.

Soovin, et õnn oskaks tulla ja avada ust, et tuba ja õu saaks täis armastust

Jõuluõhtul näed taevas sa tähtede pidu, kuuled kuljuste häält, saani naksatust.

Rullub lahti su ees kogu jõuluilu, täis su unistusi ja armastust.

Ihusat adventiaega kõigile soovivad

Tahkuranna kooli õpetajad

November Uulu Põhikoolis

• Teine veerand algas 1. ja 3. klassile teatriskäiguga. Pärnus vaadati etendust „SÖÖBIK JA PISIK”.

• Nädala pärast tuli teater lausa Uulu kohale. Siis võisid kõik nooremad õpilased kaasa elada näidendile „HUNT LAMBA-NAHAS”.

• Maidipäevaks valmistus iga klass hoolega. Otsiti kostüüme, õpiti mardilaule ja -tantse. Kogunemisel sai igauks tutvustada oma klassi MARDISANTE.

• Lugemisaasta tähistamiseks toimusid kooli raamatukogus ettelugemised. Seekord loeti Põhjamaade autorite muinasjutte ja legende. Proua Helje Pulk tutvustas Põhjamaade autorite raamatuid, mida saab Uulu Raamatukogust laenutada.

• Meie kooli tublid võrkpallurid õpetaja Enn Pähni juhendamisel on pidanud

ägedaid pallilahiinguid nii omavahel kui õpetajatega. 6.–7. klassi koondmeeskond võitis 5. klassi, aga õpetajatel tuleb veel treenida...

• Võõrkeelte nädalal käis koolis palju külalisi. LINA VOURAKI on kreeklanna, kes õpetab Pärnus inglise keelt. Ta rääkis oma kodumaast ja sellest, miks on kasulik osata võõrkeeli. Õpilastele pakkus huvi, kuidas kreeka keeles kirjutatakse nende nimesid.

Kirjanik ALEVINA CHEPURNAJA on meie vallas elav venelanna. Tema tutvustas 8.–9. klassi noortele oma loomingut ja rääkis väga südamliselt kodust ja perest. Kohtumise lõpul said kõik soovijad paluda kirjanikult autogrammi tema uude luulekogusse.

Keelte nädala viisid läbi õpetajad Marikka Metsis ja Ülle Avamere.

• Maakondlikust vik-

toriinist VARIA võttis osa meie kooli võistkond, kuhu kuulusid Martin Leemet, Silver Põlgaste, Georg Talli, Dalmat-Cristofer Klein ja Rait Madissoo. Neid juhendas õpetaja Anu Kersalu.

• Kadripäeva hommikul üllatasid koolipere 2.klassi KADRID koos Kadriemaga.

• Uulu Põhikoolipere õnnitleb õpetaja Sirje Kõresaart Eesti ja Balti meistririitlite kaitsmise puhul duatlonis.

SOOVIME KÕIGILE ÜLLATUSTE ROHKET ADVENDIAEGA!

Novembri tegemised kogusid kokku ja panid kirja õpetajad Anne Oga, Sirje Kõresaar.

TAHKURANNA VALLA

AASTALÕPUPIDU

17. detsembril 2010

kell 20.00

Uulu Kultuuri- ja Spordikeskuses

Tähistame koos Tahkuranna valla

19. aastapäeva

Anname üle Tahkuranna valla

vapimärgi ja tänukirjad

Õhtujuht JÜRI VLASSOV

Jõululaule laulavad Laura Junson & Erko Niit

Rahvast tantsitab ansambel "AREST"

Avatud puffet

PILET 100.-

Piletid ainult eelmüügist 15.11–03.12.2010

Vallamaja kantseleist või Võiste raamatukogust.

Transport peole:

Võistest (PMÜ poe juurest) kell 19.00 ja Rae peatusest 19.30.

Buss võtab peale kõik teeääres ootajad.

Tagasi kell 24.00.

Rohkem infot: 444 8890 või 5345 1405

SIRA OÜ ostab

vanametalli

vanametalli sisaldavaid seadmeid/hooneid

endisi kütusemahuteid

metallkonstruktsioone

Tel +372 554 8845 e-post info@sira.ee

JÕULUVANA JANNO otsib hooajaks tööd.

Telefon
56198720.

Mõtisklus

Kersti Mihhailova

Vana aasta viimseid tunde kõnnib,
Uus aga juba stardiootel teel.
Kesköö teatepulka üle andma sunnib
Ja sellest ootusärev meie meel.
Sa võta maha aeg ja mõtle,
Mis tehtud, mis tegemata veel.
Sa ära kiirusta ja tõtle,
Vaid tunneta, et aasta uus on teel.
Las tulla parem see, kui oli möödud.
Las toob ta õnne, leiba lauale.
Et mured, kurvastus me poole eal ei pöörduks,
Kõik hea me kõrval viibiks kaua, kaua veel.
Et oleks terve meie pere,
Et laabuks kõik, mis ette plaanitud.
Veel hetk ja ütle talle rõõmsalt "tere".
Nüüd mõtle soov –
Tea see saab täidetud.

LAPSESUU

Lõputa lugu...

Elas kord laps. Tema nimi oli Romet. Poiss istus iga päev mitu tundi arvuti taga. Seal mängis Romet „Rome Totalwary”. Ta võitis kõik lahingud. Seejärel oli aeg koeraga õue mängima minna. Pärast seda ootas teda sport ja treeningud. Õhtu oligi käes! Romet läks magama. Hommikul ootas kool, pärast seda arvuti ja... kõik algas otsast peale. Mmh! Millal ta küll õppis?

Romet Henning 2. klass

Tulge Uulu kooli!

Tere, kallid kuulajad!
Tutvustan teile praegust ja tulevikuühingulist Uulu Kooli. Igal kolmandal vahetunnil voolab ühest torust puuvilju, teisest maiustusi, kolmandast karastusjooke. Võta, mida tahad! Kõigile jätkub. Peagi valmib megasuur ujula, kus igaüks saab soovi korral alati ujuda. Igal päeval on koolis ainult kolm tundi. Saad ise valida, millistes tundides käid. Meil ei anta kodus õppida! Õpetajad on nagu alati heatahtlikud. Iga hea tulemuse eest saad pulgakommi. Meie koolis ei riidle keegi. Kõik on sõbralikud. Tulge Uulu Kooli õppima!

Janne Piiri 4. Klass

TULE

Tahkuranna
Avatud
Noortekeskusesse
T.A.N.K.

Sest, T.A.N.K. on Sinu nägu ja Sinu tegu!
Asukoht: Uulu Kultuuri- ja Spordikeskuse
keldrikorrusel
Avatud: E–R kell 13.00.–19.00.

Uudis: noortekeskuses nüüd olemas
Mängukonsool wii sport (2 x pult)
Ja Guitar Hero 6: warriors of rock – full band
bundle
Rohkem infot koos uudiste ja piltidega leiad:
<http://web.zone.ee/tank>
<http://tahkurannanoortekas.blogspot.com>

Lähisuhte vägivald

Viimasel ajal pööratakse Eestis suuremat tähelepanu lähisuhte vägivalda olemasolule, mis on aidanud kaasa lähisuhte vägivalda all kannatavatel naistel julgemalt oma probleemidele lahen-dust otsida.

Pärnu naiste varjupaik tegutseb juba aasta. Alati ei soovitagi öömaja, vaid rääkida oma mure ja saada abi elu sasipuntra lahtiharutamiseks.

Lähisuhte vägivald on nagu orkaan, mis tekitab nii täiskasvanute kui ka laste elust läbi tuhisedes kaose ja hävingu: hääbub enesekindlus ja vabadus, kaasnevad hirm ja kibestumine, alan-dus ja südamevalu, sala-dused ja valed ning sageli ka füüsilised vigastused. Trau-meerivatest lähisuhetest tulenevalt on vägivalda pealt näinud ja/või kogenud inimesed väiksema toime-tulekuvõime ja eneseteos-tusvõimalustega kui rahu-likku ja turvalist keskkonda kogevad inimesed. Nii nagu kogu riigis on lähisuhte vä-givald probleemiks ka Pär-numaal.

Suvel viisime Pärnu maakonnas läbi ankeetkü-sitluse, millega soovisime teada, kui palju on tava-kodanikud informeeritud naistevastastest lähisuhte vägivaldast ning ühtlasi tutvustasime Pärnu naiste

varjupaiga poolt pakutavaid teenuseid. Kuuele ankeedis toodud küsimusele vastas 1016 inimest.

73% vastanuist teadis Pärnu naiste varjupaiga olemasolust.

93% vastanuist leidis, et kohalik omavalitsus peaks toetama naiste varjupaikade tegevust.

Naiste surmapõhjuste seas ei ole esikohal mitte vähk ega ka liiklusõnne-tused, vaid koduseinte vahel aset leidev vägivald. Sestap pööratakse naiste-vastase vägivaldaga võitle-misele kõikjal maailmas suurt tähelepanu, meedia kajastab sündmuste sisu ja tagamaid.

Eesti ühiskonnas kan-natavad lähisuhte vägivalda all nii naised, mehed kui lapsed.

25.novembril tähistati kogu maailmas vägivalda vastu võitlemise päeva. Selleteemalised teavituskampaniaid, seminarid, teemaüritused kestavad rahvusvaheliste inimõigus-te päevani 10.detsembril.

Pärnu naiste varjupaiga abitelefoni 53981620 võib helistada 24h või saada kohaga ühendust politsei üldnumbri kaudu.

Helga Mitt
MTÜ Naiste Varjupaik
juhatuse liige

TAHKURANNA AVATUD NOORTEKESKUS KUULUTAB

KANDIDAATE SAAD ESITADA KUNI 12. DETSEMBRINI

AASTA AKTIIVSEIM NOOR

Tahkuranna valla 2010. aasta aktiivseima noore valimine

Pea kandidaatide kohta küsi.

Mildest Tahkuranna valla inimestest on oia võimud, millineid on ise aidanud ker-raldada? Kuidas on teistele eeskujuki? Millega on silma paistnud?

Kirjalikud põhjendatud kandidaadid tuleb esitada soovetöötapale või saata aadressil noortekas@tahkuranna.ee

TIIDU PULST
30.06.1940–19.11.2010
Laadi küla

Väljaandja: Tahkuranna Vallavalitsus
tel 4448 890

Lehe makett: Tiit Sommer
tel. 44 48897, 5089266

Trükkis: AS Pajo trükkikoda
Küljendus: Maaja Poolak

• TEATED •

Tahkuranna valla

EAKATE JÕULUPIDU

toimub 12. detsembril kell 12.00
Uulu Kultuuri- ja Spordikeskuses

Väike tantsuetendus

“Tantsud elukaarel”,

esinevad meie oma valla suured ja väikesed. Tantsuks rahvamuusika ansambel “Pillipiigid”

JÕULUVANA TULEB KINDLASTI!

TRANSPORT ÜRITUSELE:

Buss väljub Piirumist (Häädemeeste Tahkuranna piiril) kell 11.00 ja

Rae peatusest kell 11.30

Buss võtab peale kõik teeäärsed ootajad ja viib pärast pidu ka tagasi.

HEI, KÕIK TAHKURANNA VÄIKESED KODUSED LAPSED!

JÕULUPIDU TEILE TOIMUB

18. detsember kell 15.00

Uulu Kultuuri- ja Spordikeskuses

Väikeste laste väikesed tantsud!

Jõuluvana kuulab laste soove ja jagab kommipakke!

Jõulupakkide kättesaamisest

Jõulupakke saab kätte peale jõulupidude toimumist.

Kodused eelkoolilapsed alates 20. detsembrist Uulus igal tööpäeval, Võistes igal neljapäeval. Mujal koolides õpivad põhikooli õpilased alates 20. detsembrist Uulust igal tööpäeval, Võistes igal neljapäeval.

Jõulupakid saavad ka 75- ja vanemad vanaduspensionärid.

Need eakad, kes liiguvad ja käivad poes, palun leidke võimalus ise järele tulla, alates 13. detsembrist.

Kommipakke saab kätte kuni 31.01.2011. aastani.

Klaudi Tints,
sotsiaalnõunik tel 4448896; 5084640
tel. 4456075 (Võiste)

Sünnid

STEN-MARKUS PERKONS 07.11.2010
Janeli Rohtla ja Kristjan Perkons'i peres 1. laps

Õnnitleme!

Et soojust Sa kannaksid südames ja sära jääks püsima silmades!

Detsemberi kuu

07. detsember	Heino Saar	80
04. detsember	Regina Viirlaid	75
06. detsember	Aasmund Julius Berge	65
15. detsember	Juta Talu	65
22. detsember	Jaan Sinimäe	65
07. detsember	Ago Raudsepp	60
26. detsember	Nade da Skorobogatova	60

Uulu Lasteaia tegemistest

November on kõigil rühmadel olnud taas väga tegus ja toimekas.

- Kuu esimene nädal tutvuti kõigis rühmades lemmikloomadega.

Väikesed Jaanimardikad tegid tutvust kilpkonna ja pörsaga. Lepatriinudel käisid külas jänes, amster ja kana. Räägiti, kuidas hoolitseda oma lemmikloomade eest. Liblikate rühma lapsed tänavad Davidi ema Ave Lepikut, kes tõi lasteaeda kassipoja. Samuti suur tänu Carl-Edgari vanematele Kalev Vuhtile ja Triinu Piirsalule, kes töid kalkuni lastele vaatamiseks. Mesimummid käisid õppekäigul laudas, et lähemalt tutvust teha lehmaga. Lapsed said teadmise, kuidas piim jõuab meie lauale. Täname Annika ema Sigrid Absaloni, Angela ema Aljona Mõskovat ja Uku isa Feliks Kütti, kes aitasid meid transpordiga. Nädal lõppes vahvlite küpsetamisega ja jäätisekokteili valmistamisega.

Külas käis ka Riveta Lasteteater. Lapsed nägid etendust "Hunt lambanahas".

See oli üks vahva nädal. Elevust ja vaatamisrõõmu jätkus kogu lasteaiaperele.

- Novembrikuul peeti kõigis rühmades isadepäeva pidusi.

Jaanimardika rühma lapsed mängisid koos oma isade ja vanaisadega erinevaid mänge. Tunti rõõmu koostegutsimisest. Lepatriinud löid koos isadega saalis tantsu. Samuti joonisitati isadega koos. Peale lustimist aga kostitasid emad isasid ja lapsi maitsvate kookidega. Liblika rühma lapsed laulsid isadele, loeti luuletusi ja mängiti koos. Rühmas kustutati janu limonaadiga ja meisterdati tühjast plastpudelitest lindudele söögimajad. Mesimummi rühma lapsed kutsusid oma isad Uulu kooli käsitöömajja meisterdama. Õpetaja Enn Pähn tutvustas lastele ja isadele, milliseid vahvaid mänguasju saab puudust valmistada. Lapsed said koos isadega meisterdada kauni jõulukaunistuse. Küll oli lastel põnev päris tööriistadega puutööd teha. Täname südamest õpetaja Enn Pähni, tänu kellele sai see tore isadepäev teoks.

Mesimummi rühma lapsed käisid ka õppekäigul Annika Absaloni isa töökohas. Lapsed nägid kuidas valmivad purjekad. See oli lastele huvitav kogemus.

- Novembris korraldati lasteaias Põhjamaade lastekirjanduse näitus.

Täname Leandra vanaema Helje Pulka, kes aitas näitust korraldada. Mesimummi rühma lapsed käisid Uulu raamatukogus "muinasjututoas". Täname Mihkli vanaema Juta Sinimäed, kes luges lastele erinevaid muinasjutte. Lapsed kuulasid huviga ja said ka oma arvamusi avaldada.

Elevust tõi lasteaeda ka Getteri isa Andres Ennok, kes näitas lastele fotosid meie metsades elavatest

loomadest. Samuti oli lastel huvitav kuulata, kuidas saab looduses loomi pildistada.

Liblika rühm tänav Arto ema Terje Afanasjevit, kes rääkis lastele juuksuri ametist, lõikas juukseid ja tegi soenguid. Samuti oli lastel huvitav kogemus, kui Liise-Marie ema Anniki Kriis ja Linda-Mai ema Maili Jõesalu viisid lastega läbi hommikused tegevused.

Liblik rühma lapsed jooksid ka katri. Käidi külas kõigis rühmades ja ära ei unustatud ka vallamaja rahvast.

Oli väga tegus ja südamlilik hilissügisene novembrikuu.

Uulu lasteaia õpetajad

Raamatu esitlus

Laupäeval, 13. novembril tutvustas raamatu autor Tahkuranna valla Laadi küla elanik Alevtina Chepurnaja lastele mõeldud kakskeelset (eesti-vene keeles) raamatut "Sirelite haldjas". Ürituse juhatas sisse Juta Sinimäe, kes rääkis kirjaniku elust ja tegevusest. Alevtina esines väga emotsionaalselt vene keeles, teda oli hea kuulata. Eesti keeles luges uuest luulekogust luuletusi Juta.

Kõvade kaantega raamat "Sirelite haldjas" on ilusa kaanekujundusega. Raamatu illustreeris kirjaniku tütar Oksana Chepurnaja. Teose tekst ja pildid on läikival paberil. Raamatus on lihtsad luuletused perest, loodusest ja teistel teemadel ning üks jõulumuinasjutt. Raamat sobib lugemiseks igale eale: kõige pisematele pildi- ja

ettelugemise raamatuks, põhikooli vanemate klasside õpilased saavad aga lugeda venekeelset teksti keeleoskuse arendamiseks. Hea meel on sellisesse raamatusse autogrammi saada. Alja kinkis raamatuko-

gule äsja ilmunud raamatu. Raamatukoguhoidja tänas kirjanikku suurepärase kingituse eest ja ulatas talle kaunid lilled.

Raamatusõbrad jäävad ootama Tahkuranna valla kirjanikult uut luulekogu.

Uulu raamatukogu tegemised

Lugemisaastale kohaselt kulgesid tänavused raamatukogupäevad moto all "Jah lugemisele". Raamatukogus toimusid ettelugemistunnid koolilastele, kus tutvustati uudiskirjandust ja ettelugemismunitud lasteaiaste loomamuinasjutte.

Möödunud aasata lõpul arutasime raamatusõpradega: "Mida huvitavat ette võtta algaval lugemisaastal?" Tuli ettepanek, et võiks välja selgitada parima lugeja.

Oktoobrikuu neljapäev-

ne koosviibimine algas üsna pidulikult. Meie väikeses kollektiivis oli koguni kaks juubilarit. Ulatasime Jutale ja Lainele lilled ning siis algasid uudised.

Kohalikust raamatukogust on kõige rohkem raamatuid laenanud Uulu Lasteaia õpetaja Eva Metsatalu. Tänu Evale on raamatukogul väga hea koostöö lasteaia kollektiiviga.

Värske perioodikaga on alati kursis igapäevane raamatukogu külastaja Salme Ollino. Salme loeb ka palju raamatuid, võtab

aktiivselt osa raamatuüritustest ja ta oli täiskasvanud õppija nädala tubli õppija.

Ei saa me läbi jutata... Kui mina suures lugemisaalis raamatuid laenutan, siis Juta Sinimäe vestleb raamatukogu puhketoas raamatusõpradega.

Tublimad said Apollo kinkekaardid. Aktiivsetele raamatusõpradele jagati lugemisaasta järjehoidjaid.

Kuna oktoobris möödus 110 aastat August Mälu sünnist, siis pöörati tähelepanu nimetatud kirjaniku loomingule.

Arhiivi koolitus

Veel mõned aastad tagasi tuli inimestel arhiiviskäik tegelikult ette võtta: sõita kas Tartusse või Tallinna, sõltuvalt probleemist. Tõsi, oli ka materjalide tellimise võimalus, aga seegi maksis omajagu.

Tänane olukord rõõmustab igat uurijat. Arhiivimaterjalide järjest hoogsam jõudmine virtuaalvarasalvedesse on avanud tõeliselt head võimalused nende kasutamiseks.

Seda, kust ja kuidas vajaminevat leida, tutvustasid neljapäeval, 18. novembril ajalooarhiivi arhiiviarhiiv Lea Teedema ja Margit Kõiv Tartust. Loengut tulid kuulama Tahkuranna valla ärksad inimesed – suguvõsa uurimise ja kohaajaloo peamiste arhiiviallike huvilised.

Kuulajatele jagati arhiivi 90. juubeli märke, rahvusarhiivi järjehoidjaid ja koolituse voldikuid "Tee-

juht virtuaalsesse arhiivi". Rahvusarhiivi väljaanded on saadaval Uulu raamatukogus.

Külalised said kingituseks 5 raamatut Tahkuranna valla ajaloo, "Oma Lehe" ja "Uulu Öökulli Uudiste" viimased numbrid ning voldiku "Loodusrada Uulus".

Uulu raamatukogu juhataja Helje Pulk

Info ja broneerimine: +372 55 615 443, www.reiupuhkekeskus.ee

paikuse-reiu talvemaa

Tervisesportlastele Reiu-Raeküla suusa- ja matkarajad.

uisuväljak kelgumägi snowtubing lumekuninganna loss

Pakett 1 - 50.- /3.20 EUR Pilet üksikülalistajale. Külalised tutvuvad talvemaaga iseseisvalt. Uisuväljak, kelgumägi, snowtubing. Hind sisaldab glöggi ja piparkooki.

Pakett 2 - 150.- /9.60 EUR Pilet sisaldab talvemaaga läbimist grupijuhataja saatel, glöggi ja piparkooki, T-särgi värvimist. Talvemaal räägime lastele jõululugusid ja legende, mängime mänge, korraldame lumelähingu, lõbutseme kelgumäel, pillume pükipüüde kingimisi. 55õdame kahte armast lambatallehest ning viime toitu ka metsloomadele üle renoveeritud raudteestilla. Grupi suurus alates 10 inimest. Gruppidele vajalik eelbroneerimine. Programmi kestvus on 2 tundi.

Pakett 3 - alates 200.- /12.80 EUR Pakett 2, lisandub jõulupraad. Võimalikud ka lisakõikulepped - majutus, saun, jõuluvana. Küsi julgelt!

Meie juurde saab ka tasuta bussiga nr.15 Jõekalda peatusest on Reiu puhkekeskusesse 100m. www.reiupuhkekeskus.ee